

الْعَالَمِينَ رَبِّ لِلّٰهِ الْحَمْدُ

أَجْمَعِينَ أَتَّبَعِهِ وَأَصْحَابِهِ إِلَهٍ عَلَى وَ مُحَمَّدٍ رَسُولِنَا عَلَى وَالسَّلَامُ وَالصَّلَاةُ

الْحَكِيمُ الْعَلِيمُ أَنْتَ إِنَّكَ عَلَّمْتَنَا مَا إِلَّا لَنَا عِلْمٌ لَا سُبْحَانَكَ

الْكَرِيمُ الْجَوَادُ أَنْتَ إِنَّكَ فَهَّمْتَنَا مَا إِلَّا لَنَا فَهْمٌ لَا سُبْحَانَكَ

أَمْرِي يَسِّرْ لِي وَ صَدْرِي لِي اشْرَحْ رَبِّ

قَوْلِي يَفْقَهُوا لِسَانِي مِنْ عُقْدَةٍ وَأَحْلِلْ

بِالْعِبَادِ بَصِيرُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ إِلَى أَمْرِي وَأَقْوَضُ

Hamd Âlemlerin Rabbi olan Allah'a, salât ve selam Resûlümüz Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem), onun ailesinin, ashabının ve onlara güzellelikle tabi olanların üzerine olsun.

Ya Rabbi! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Senin bize öğrettiğinin dışında bizim ilmimiz yoktur. Şüphesiz sen, her şeyi en iyi bilen, her işi hikmetli olansın.

Ya Rabbi! Seni noksan sıfatlardan tenzih ederim. Senin bize gerçeği anlattığının dışında bizim anlama imkânımız yoktur. Şüphesiz sen çok cömertsin ve çok ikram sahibisin.

Ey Rabbim! Göğsümü ferah eyle, işimi kolaylaştır. Dilimin bağını çöz de sözümü anlasınlar.

Ben işimi Allah'a bırakıyorum. Şüphesiz Allah kullarını görendir.

Selamun aleykum ve rahmetullah. Yeniden Yusuf Suresi ile birlikteyiz inşallah. Geçtiğimiz ders Hz. Yusuf ve Hz. Musa arasındaki bağlantıları konuşmaya başlamıştık. Şimdi ve önümüzdeki birkaç ders bağlantılardan devam edeceğiz. Bugünkü dersimizde Yusuf Suresi'ndeki ebeveynlik hakkında konuşacağız. Hz. Musa ve Hz. Yusuf'un aile yapısını karşılaştıracakız ve yaşadıklarının bir kısmını. Umarım sizin için de benim için de çok bereketli olur ve bu ders düşündüğümüzden daha fazla insana ulaşır, kalbine sirayet eder hayırlı şeylere vesile olur. Lütfen duanızı eksik etmeyin çünkü dua insanın kaderini değiştiren kalbindeki duyguları değiştiren, karşılaşacağı insanları değiştiren çok kuvvetli bir dayanaktır.

Ayeti kerimede ne buyuruyor: *“De ki duanız olmasa Rabbiniz size ne diye kıymet versin ki?”*

Duayla gelen bir nesil olduğumuzdan bahsetmiştik geçtiğimiz ders. Hz. İbrahim’in duaları neticesinde aslında Rasulullah’ın (sav) doğmasından, son peygamberin o olmasından, oradan gelen bir ümmetin esasen bir duaya bağlandığından bahsetmiştik. Aynı şekilde Hz. Adem cennetten çıkarıldıktan sonra 200 yıl tövbe ettiği söylenir. Bu sürede de aslında tövbe de bir duadır bir yakarıştır. Aslında burada duanın kıymetini görüyoruz. Yine Hz. Meryem’in annesi, Hanne. Henüz hamile değilken bir dua eder, bulunduğu toplum çok yozlaşmış bir toplum olduğu için der ki; “Allah’ım ben bir evladım olsun istiyorum ve bu evladı sana adıyorum yani senin yolunda olmasını, nesilleri kurtarmasını bu ümmeti diriltmesini istiyorum” diye bir dua eder. Çok yürekten bir dua. Bu duanın neticesinde Allah-ü Teala ona bir bebek nasip eder. Tabi eski günlerde gebe olan hanım erkek mi, kız mı, bilemiyor. Yahudi bir toplum ve bebeğin erkek olması lazım ki onu mabede gönderebilsin. Eğitim yerlerine gönderebilsin. Çünkü dönemde kız çocukları herhangi bir şekilde eğitim alamıyorlar. Hele ki ilim bağlamında bir üstünlüğe sahip olmaları kesinlikle istenmiyor. Dolayısıyla Hanne de ettiği dualardan sonra gebe kaldığında düşünüyor ki bu bir erkek bebektir. Ve ben onu ilim için yetiştiririm, mabede gönderirim, Allah yolunda hayırlı işler yapan bir adam olur, diye düşünüyor ama Hanne’nin doğurduğu bebek kim? Hz. Meryem. Hz. Meryem ile büyük hasretlikleri var. Daha sonra Hz. Meryem yetişkinlik çağına erdiğinde o da gebe kalıyor ancak evli değil veya bir adamla münasebette bulunmuş değil. O tek başına bir kadinken Allah’ın bir mucizesi olarak ona bebek ihsan ediliyor ve bu bebekte kim? Hz. İsa. Yani bir peygamber. Dolayısıyla **Hanne’nin duası neticesinde onun kızının karnına yerleştirilmiş bir peygamber görüyoruz. Dört büyük peygamberden birisi.** Duanın gücünü görmeniz için bunu size söylüyorum. Ama biz dualarımızın ne zaman kabul olacağını kimde netice bulacağını ve onu görüp göremeyeceğimizi bilemeyiz. Mesela Hanne kızının gebe kaldığını, bir erkek bebek doğurduğunu, bu erkek bebeğin bir peygamber olduğunu, bebekken konuştuğunu, arkasından bir sürü insanın gittiğini, dönemdeki cehaleti azalttığını, insanları hak dine çağıran bir peygamberin aslında gelişinde bir katkı payı olduğunu bilmedi bu dünyada yaşarken. Allah bunları Hanne’ye haber vermedi. Hanne, küçük evinde odasında Allah’a dua etti ihlaslı bir şekilde ve bir peygamber annesinin annesi olmuş oldu. Hz. İsa’nın anneannesi olmuş oldu. Dua çok kuvvetli, akıl üstü ve dünya matematiğini aşan bir hakikattir. Biz hep bunu göreceğiz. Hz. Yusuf’un hayatında da, diğer peygamberlerin hayatında da.

Yasin suresinde şehrin öbür ucundan koşarak gelen adamın hayatında da göreceğiz ki; samimiyet, ihlas, dua, Allah'tan istemek insanın, tekrar ediyorum kaderi üzerinde tesire neden olan bir güçtür. Bunun değişeceği de kitabımızda yani bizim kaderimizde yazılıdır.

Hem kendi kalbimde tecrübe ettiğim bir gerçek olarak hem de Kuran-ı Kerim'den öğrendiğim büyük bir hakikat olarak size şunu söyleyebilirim ki bir nesneyi, varlığı, olayı seviyor olabiliriz. Aynı zamanda bu sevgi size zarar veriyor olabilir hatta bekli de bu sevgi meşru olmayan bir sevgidir. Ama sizin ona meyliniz muhabbetiniz vardır kalbinizde veya bir alışkanlıktır hayatınızın bir parçasıdır ama bunun size bir faydası yoktur hatta zararı vardır. Diyelim o alışkanlıktan vazgeçtiniz, o bağdan kendinizi kurtardınız. Bir karar verdiniz. Hayatınızı temiz bir şekilde sürdürmeye çalışıyorsunuz. Böyle bir adım atmışken kalbinizde bıraktığınız günaha, boş işe, o kötü sevgiye karşı bir meyil bulunabilir. Çünkü kalpten sevgiyi çıkarmak bizim için kolay olmuyor. Sahabeye böyle değilmiş yani sahabe gerçekten Allah için tak diye kendi babasını karşısına alan kendi evladını karşısına alan insanlar olmuş Allah onlara rahmet etsin Rasulullah (sav) da onlar için *benim ashabım yıldızlar gibidir* demiştir. *Hangisinin peşinden gitseniz yolunuzu bulursunuz.* Allah bize onlar gibi olmayı nasip etsin. Amin. Ama onların da öyle olma sebebi peygamberi görmeleri değil Kuran-ı Kerim'i bütün hücrelerine nüfuz ettirmeleri ve Kuran ahlakıyla ahlaklanmalarıdır. Onların her biri Allah-u Teala'yı çok sevdikleri için Allahın sevmediği rahatsız olacağı her şeyin sevgisini kalplerinden çıkarmaya hazırlardı. Bizde eksik olan şey bu. **Allahın sevgisini tam olarak içimize yerleştirmedikçe boş ve faydasız zararlı sevgileri kalbimizde tutmak daha tabi bir hâl alıyor.** Diyelim ki böyle bir durumumuz var. Sıkıntılı bir sevgi bir bağlılık bir alışkanlık böyle bir durum var ve siz nasıl baş edeceğinizi bulamıyorsunuz. Deniyorsunuz deniyorsunuz ama işin içinden çıkamıyorsunuz. Bırakıyorsunuz ama hâlâ bir duygu sizi rahatsız ediyor kalbinizde. Ben diyorum ki bu konuyla ilgili çok samimi bir şekilde ve ısrarla dua etmelisiniz ama inanarak. Bu duanın kalbinizdeki duyguyu değiştireceğine inanarak dua etmelisiniz.

Gece namazına kalkmalısın gerekiyorsa sabah namazından sonra uyumamalısın. Hani o güzel vakitlerde seccadenin istiğfar edip, Allaha yalvarıp en aciz hâlinle demelisin ki: *Allah'ım bu kalp senin. Bu beden senin. Ben de senin kulunum. Ve ben bu kalbimle sadece seni sevmek istiyorum. Senin sevdiğin şeyleri sevmek istiyorum.*

*Ama benim kalbimde birtakım kerih kötü pis duygular var. Veya bende bazı kötü alışkanlıklar var. Bana yardım et. Bunları sevmemem için bana yardım et. Bu aklımı kurcalayıp duran durumu aklımdan atmak için bana yardım et. Onun sevgisini benden al, diye yalvarmamız gerekiyor. Ama ısrarla. Her aklımıza geldiğinde. Mesela sigara içme alışkanlığı diyelim. Bunu her şey için düşünebilirsiniz. Sürekli aklınıza bir şey geliyor. O her geldiğinde siz de duayı arttırmalısınız ve demelisiniz ki Allah'ım lütfen kurtar. Ama içtenlikle, şu şekilde değil ”ya bırakırız inşallah” ya da ”geçecek inşallah”. Bir şeyin gerçekten geçmesinin istiyor muyuz? Bu çok büyük bir mesele. Bir şeyi gerçekten bırakmak istiyor muyuz? **Eğer geride bırakmak istemiyorsak ne kalp ne beyin ne beden onu geride bırakmaz . Önce karar vermemiz lazım. Biz onu geride bırakmak istiyor muyuz? Karar verdikten sonra duayı arttırmak lazım. Ben kefilim ki dua kalbi değiştirir. Sevdiklerinizi sevmezsiniz sevmediklerinizi seversiniz.** Bir de bir şey vardır bir ibadet bir amel belki de bir insan sevmeniz gerekiyor Müslüman kardeşinizi sevmeniz gerekiyor. Ya da namaz sevmeniz gerekiyor sevemiyorsunuz bir şekilde. Bunun için de dua etmelisiniz ve demelisiniz ki Allah'ım bende bir sorun var. Yani sevemiyorum. Ama lütfen onu bana sevdire. Diye yalvarmak gerekir. Allah kalplerin sahibidir ve göreceğiz ki biz burada Musa aleyhisselamın hayatında çocukları annelerinin karnında öldüren cani bir adam firavun Musa'yı gördüğünde öldüremiyor. Karısı Hz. Musa'yı evlatlık istiyor firavunun karısı bebekleri olmadığı için bebeklere düşkün ama firavun bebekleri anne karnında öldüren bir adam. Böyle bir adamın sarayının kıyısına gelmiş bir bebek gördüğünde muhabbet duyması tesadüf mü? Allah firavunun kalbine Musa'nın sevgisini koydu. Bebek katilinin kalbine bir bebeğin sevgisini koydu. Bakın bir kâfirin ben rabbim diye ortalıkta dolaşan bir adamın kalbine Musa'nın sevgisini koyabilen Allah sizin de kalbinize namazın sevgisini koyabilir. Örtünün sevgisini koyabilir. Güzel amellerin sevgisini koyabilir. Bu imkânsız değil ki Allah için. Ama buna çok inanmamız lazım. Duanın gücüne çok inanmamız lazım. Dua ettik olmuyor diye düşünmemek lazım olmuyorsa olmaması gerekiyordur. Bunları bileceğiz inşallah.*

Bismillahirrahmanirrahim.

Hazreti Musa ve Hazreti Yusuf'un arasındaki bağlantıyı konuşmaya başlamıştık geçen ders. Hazreti Musa aslında Hazreti Yusuf'un mirasını devralmıştı. Musa'dan evvel Yusuf Aleyhisselam gelmişti devletin başına geçmişti. İnsanları Allah'a çağırmıştı. Onun vefatından uzun bir zaman sonra Hazreti Musa gelmişti bu sefer. Yani insanlar aslında peygamberliğin ne olduğunu Allah'ın kim olduğunu biliyorlardı. Bilmiyormuş gibi yapsalar da biliyorlardı.

Hazreti Yusuf Mısır halkı içinde sıradan birinin sahip olamadığı bir meziyete sahipti. Neydi bu? Rüya tabiri yapmak ve tahmin değil bilgiydi. Çünkü Allah-u Teâla rüyanın tabirini bilgisini onun kalbine ilham ediyordu. Zaten gaybı bilen Allah'ın Yusuf Aleyhisselama o rüyanın ne anlama geldiğini bildirdiği için ne söylese tam on ikiden isabet ettirmiş oluyordu. Rüya tabiri ile Mısır topraklarını kurtarmıştı. Hazreti Musa dönemindeyse helaklar felaketler afetler ve uyarım var. Mısırdaki insanlar eğer Musa'ya iman etmezlerse topraklarını kaybedeceklerdi. Yusuf döneminde Mısır topraklarının kurtarıldığını görüyorken Musa döneminde Mısır topraklarının büyük bir tehlikede olduğunu ve yedi ayrı helakla karşı karşıya kaldıklarını ve sıkıntılı bir süreçten geçtiklerini görüyoruz. Bizi rahatlatan bir rüzgâr gün gelir kasırgaya dönüşebilir. Aynı rüzgâr hayatı mahvedebilir. Ne demek bu? Allah-u Teâla gönderdiği bir peygamberlerle halkı kalkındırdı kuraklıktan kurtardı toprakları kurtardı. Ve refah seviyelerini yükseltti. Hazreti Musa döneminde ise halk peygamberliği ve Allah'ı unuttuğu, tekrar küfre döndükleri için burada unutmaktan kastım hafıza kaybı değil, tabi ki yeniden şeytana uymaları. Musa'yla birlikte gelen yedi ayrı felaket var en sonunda firavunun ve firavunla beraber gelen insanların helak olması var. Hazreti Musa ve Hazreti Yusuf'un hayatı birçok paralelliği kendi içinde barındırır. Şimdi bakalım miras payından ikisine neler düşmüş. Hazreti Yusuf ve Hazreti Musa olarak iki kola ayrılır. Hz Yusuf'un hikâyesi Mısırdaki başladı Mısırdaki bitti. Kardeşleri onu kuyuya atmışlardı sonra o satılmıştı ve Mısır'a kadar ulaşmıştı. Hikâye buradan sonra başlamıştı en sonda da burada tamamlanmıştı. Ailesi yanına geldiğinde bir daha mısırdaki kalmışlardı. Hazreti Musa'nın hikâyesi mısırdaki başladı ama mısırın dışında bitti. Mısırdaki bir irtibatı kalmıyor ve yeni bir yerde yaşam başlıyor. İsrailoğullarının yöneticilerinin desteğiyle yani Hazreti Yusuf kendi akrabalarını kardeşlerini İsrailoğullarını Mısırdaki getirebildi. dönemin kralı Hazreti Yusuf'un yanında olduğu ve onu has adam olarak gördüğü için Hazreti Yusuf ailesini kendi zürriyetini Mısırdaki yerleştirdi. Hazreti Musa dönemindeyse İsrailoğullarını yöneticinin şiddetinden kurtarmak için Mısırdaki çıkardı. Hazreti Yusuf da İsrailoğullarından geliyor. Yakup babası İsrailoğullarından ayrılmıştı kendisi mısırdaki yerleşmişti her şeyi yoluna koyduktan sonra babasını çağırdı, kardeşlerini çağırdı. En son israiloğulları Mısır'a yerleştiler Mısır'daki yaşam sürdüler orda çoğaldılar sonra Hazreti Musa döneminde köleleştirme sistemi oldu. Musa hala israiloğullarından bi peygamber. Onların hayatını kolaylaştırmak ve hayatlarını kurtarmak için İsrailoğullarını Mısır'dan çıkardı. Kızıldeniz'in ikiye ayrılması da bu göç esnasında gerçekleşti. Hazreti Yusuf kurtarıcı olarak görüldü. Henüz insanlar Allah'a iman etmiyorken de Hazreti Yusuf'a saygı duydular onun dediklerini yaptılar. Hazreti Musa ise

Mısır'da bir tehdit olarak görüldü ve öldürölmek istendi. Hazreti Yusuf'un kral tarafından korunduğunu göröyorken Hazreti Musa'nın öldürölmek istendiğini göröyoruz. Hazreti Yusuf devlet yanlısı gözüktü. Kralla işbirliği içindeydi, ekonomi bakanı oldu, vergilerle ilgilendi, tarlalarla ilgilendi, sürekli kralla birlikte ortak hareket etti. Allah'ın verdiğı bütün fırsatları değerlendirdi ve orada bulundu. Hazreti Musa ise devlet karşıtı olarak karşımıza çıktı. Firavunun sistemini reddetti, devletin karşısında durdu ve devletle hiçbir şekilde bir iş yapmadı. Hazreti Yusuf'un dönemindeki kral da kâfir, Hazreti Musa'nın dönemindeki kral da kâfir. Ama Hazreti Yusuf kralla işbirliği yapabiliyorken Hazreti Musa kralla karşı karşıya kalmıştır. Neden? Çünkü Hazreti Yusuf'un dönemindeki kral adil bir kral. Kendisi Allah'a inanmasa da inananlara müdahale etmeyen dinin yayılmasına engel olmayan insanlara saldırmayan bir kral. Yolu açıyor ve zulme hiçbir şekilde sebebiyet vermiyor. Hazreti Musa dönemindeki kralda ilahlık iddiasında bulunan bir kral. Hazreti Yusuf'a devletin bir zulmü olmadı. Hazreti Musa ise devlet tarafından zulme uğradı ve öldürölmek istendi. Bu anlatılanlara baktığımız zaman çıkaracağımız birtakım sonuçlar var. Birincisi şu: Bazen Allah'ın vermesi iyidir bazen vermemesi. Hazreti Yusuf'a bir çok imkânın verildiğini göröyoruz Hazreti Musa'nın ise çok ciddi bir şekilde canı pahasına sürekli mücadele verdiğini göröyoruz Hazreti Yusuf'un da sıkıntılı birçok yılı oldu ama sonra yükseldi refah buldu. Hazreti Musa'nın hiç böyle bir dönemi yok çok zor geçiyor onun için sürekli daha zor geçiyor. Hazreti Yusuf ve Hazreti Musa'nın hayatı aslında birbirinden çok farklıdır. Hazreti Yusuf önce zorlukta olmuştur sonra kolaylıkta. Çocukta, ergenlik döneminde, gençlik döneminde zorluk göröyor ama olgunluk ve ihtiyarlık çağında çok büyük rahatlıklar içinde yaşıyor. Hazreti Musa önce kolaylık sonra zorluk görmüştür. Kolaylık dediğimiz süreç ne? Annesinden ayrılma zorluğundan sonra bir adama vurup öldürüp de Mısır'dan kaçmak zorunda kalıncaya kadar Mısır'ın imkânlarından ve firavunun imkânlarından yararlanıyor. Ama ne zaman Mısır'dan çıkıyor o günden sonra bir daha hep zorluk. Gençlik çağlarına kadar rahat olduğunu söyleyebiliriz. **İnsanlara verilen nimetleri görürüz ama imtihanlarını görmeyiz, kendi imtihanlarımızı görürüz ama sahip olduğumuz nimetleri fark etmeyiz.** Yıllar evvel bir yazarın bir cümlesini okumuştum. Şöyle diyordu: ?Birinin hayatına imrenmek imtihanına talip olmak demektir. Bir insanın hayatının tek bir karesini görüp onun çok mutlu, çok iyi, harika bir hayatı olduğunu düşünmek; onun acı çekmemiş yokluk görmemiş biri olduğunu düşünmek çok asılsız bir iddia. İnsanların gece nasıl uyuduklarını, uykularını neyin böldüğünü, hangi kabusu gördüklerini, bedenlerinde neresinin ağrıdığını, kalbini neyin sızlattığını bilemeyiz.

Bütün bunları bilmiyorken, yaralarını bilmiyorken, neyle uğraştığını neyle mücadele ettiğini nasıl bir savaşın içinde bilmiyorken küçücük bir anı görüp onun hayatına imrenebiliyoruz ya; bu gerçekten çok ilginç bir durum. Resulullah sallallahu aleyhi vesellem demiştir ki bu hayatta imrenilecek iki kişi vardır. Bir; malı olup da malını Allah yolunda infak eden, harcayan. İki; ilmi olup da onunla amel eden kişi. Yani ilim sahibi olan kişi. Bu iki kişi imrenilebilir. Onların da dikkat ederseniz hayatının tümüne imrenebilirsiniz diye bir açıklama yok. Onların da bu özelliğine imrenileceğini söylüyor Resulullah sallallahu aleyhi vesellem. Malını infak eden bir adam vardır mesela ve hep Allah yolunda işler yapıyordur. Bu özelliği çok imrenilecek bir şey ama örnek veriyorum çok mutsuz bir evliliği vardır. Evine vardığında karısı ona bir kere olsun güler yüzle kapıyı açmıyordur ve bu adam çok mutsuz uyuyordur geceleri. Şimdi biz bu adamı gördüğümüzde of ne kadar güzel ben keşke onun yerinde olsaydım diyoruz. Gerçekten Allah bizi onun yerine koyarsa ne yapacağız acaba? Bana bunu birkaç kere söylemişlerdi. Bir ânıma göre çok küçük bir ânıma göre diyor ki *keşke senin yerinde olsaydım*. Bir gün durdum dedim ki bir tanesine gerçekten ister miydin yerimde olmayı? Mesela şunu şunu yaşamayı da ister miydin tam olarak? -Hayır istemezdim. O zaman dedim sen benim yerimde olmak istemiyorsun. Ve isteme de zaten. Kimse kimsenin yerinde olmak istemesin. Herkes kendi yerinde dursun. Herkes kendi bulunduğu yeri çiçeklendirsin. Bu kadar. Böyle yaparsak hasetlenmeye de yer kalmayacak. Ne diyor burada? Kendi imkânlarımızı görürüz ama nimetleri göremeyiz. Çok büyük bir sıkıntı. *Ne kadar zorlu bir dönemin içinden geçerse geçelim mutlaka Allah'ın nefes almamız için orada yarattığı ağaçlar vardır, gölgelenmemiz için yarattığı gölgeler vardır, içebilmemiz için yarattığı sular vardır. Gözlerimizi kapatırsak hiçbirisini göremeyiz.*

Buradaki kıyaslamalarda Hazreti Musa'ya ve Hazreti Yusuf'a farklı nimetler verildiğini görüyoruz. İki kıssa bize iki farklı ebeveyn tipini verir. Hazreti Musa anneye başlar Hazreti Musa'da baba figürünün hiç görmüyoruz. Biz hep Hazreti Musa'nın annesini görüyoruz. Annesi ne yapacağını düşünüyor; annesi bebeği suya bırakıyor, sonra saraya gidiyor ona tekrar sütannelik yapıyor hep anne var babayı görmüyoruz. Hazreti Yusuf ise direkt babayla başlar. Rüya görür babasına gider. Burada Yusuf'un hiç annesiyle konuştuğunu görmeyiz. Sadece babasıyla konuşur. Hazreti Musa da annelik işlenir Hazreti Yusuf da babalık işlenir. İkisini bir arada vermemiş de Allah, bir surede annelik özelliklerini bize detaylı olarak verirken, diğer surede babalık özelliklerini detaylı olarak vermiş.

Aslında Kur'an-ı Kerimi de ne kadar sığ bir bakış açısıyla okuyoruz. Hani Hazreti Musa okuduğumuzda sanki bir tek Musa'dan bahsediyormuş gibi. Hazreti Musa kıssasının içinde aslında annelik parçaları var. **Hazreti Musa'da dışsal korku vardır.** Ne demek dışsal korku? Kralın zulmü. Bebeğin öldürölme ihtimali. Evin dışından birinden korktuğunda ne yapmalıyım? Evin içi güvenli Musa için. Ama evin dışında bir tehlike var ve anne yani ebeveyn onu dışardaki tehlikeden korumaya çalışıyor. **Yusuf'a geldiğimiz zaman içsel korku var.** Dışarıda Yusuf için dışsal bir korku yok ama abileri kardeşleri ona bir tehlike, evin içinde fitne ve tehlike var. O zaman Hz. Musa kıssasındaki ebeveyn, anne evladını dışarıdan nasıl koruyacağını öğretirken bize Hz. Yusuf kıssasındaki baba evin içindeki tehlikeden evladın nasıl korunacağını bize anlatıyor. Çünkü bugünde bir evlat bazen dışardan tehlikeyle karşı karşıya kalır bazen de içerden tehlikeyle karşı karşıya kalır. İki ebeveyn de çocuklarını korumak istiyor. Hz. Musa'nın annesi dışarıdan korumak istiyor, Hz. Yusuf'un babası içerden korumak istiyor. Burada iki ebeveynin de gözünün açık olduğunu görüyoruz. Yani körlük yapmıyor Hz. Musa'nın annesi de. Benim oğluma zaten bir şey yapmazlar diye düşünüp tedbir almamazlık etmiyor ve bebeğini suya bırakıyor. Hz. Yakup'ta Yusuf'un babası da onlar zaten kardeş aralarında fitne olmaz burada bir sorun yok diye düşünmüyor ve oğlunu diğer oğullarından korumaya çalışıyor. Neden çünkü insanın ve tehlikenin farkında. Hazreti Musa kıssasında anneye gelen ilk emir emzirmek. Bebeğini emzir. İlk emir bu. Somut bir emir var burada. Bedenle yapılabilecek bir görev var. Hz. Yusuf'un kıssasındaki ilk emir rüyadan sonra babanın koruması manevi destek. Yani Yusuf as. rüyasını anlattığında Yakup as Yusuf'a kardeşlerine anlatmaması gerektiğini, dikkatli olması gerektiğini, çok kuvvetli bir soydan geldiklerini, bir peygamber ailesine mensup olduklarını ve kendisine de aslında Allah tarafından haber verildiğini anlatıyor ama bütün bunların hepsi soyut kavramlar. Musa kıssasında ebeveyn somut yardım ederken Hz. Yusuf kıssasında ebeveynin soyut yardımını görüyoruz. Demek ki iki türlü de olabilir. Genelde bizde şöyle görülür anne duygusal destek baba maddi yani somut destek. Ayrıca burada roller tam tersi olarak değiştirilmiştir. Allah bize öğretir ki anneler bedenlen de çocuklarına destek olabilirler. Zaten bebeğin bedeni ve bakımıyla esas ilgilenen kişi annedir. Sadece babalar kuvvetliymiş gibi düşünölüyor ya Kuran'a göre anne de çok güçlüdür. Çünkü bedeninden besler evladını. Hz Musa kıssasında anne bebeğiyle uzun vakit geçirememiştir emzirip suya salmıştır. Hz. Yusuf kıssasında baba oğlunu manevi olarak gelecekteki zorluklara karşı hazırlamıştır.

Bizim fikrimizce babalar güçlüdür, somut yardımlarda bulunur anneler de manevi destekte bulunur ama burada görüyoruz ki; **anne bedeniyle destekte bulunan kişi iken baba da manevi destekte bulunuyor.** Babanın sadece bedeni ile bulunması işe gidip gelmesi Kur'an-ı Kerim'e göre yeterli değil. Allahu Teala doğru baba figürünün evladın ruhu ile ilgilenen bir baba olduğunu bize öğretiyor. Evladı ile konuşan, evladına cevap veren, evladının nasıl bir sorunu olduğu ile ilgilenen bir baba. Bireysel temas kuran, onunla anlaşmaya çalışan bir baba, manevi destek sağlayan bir baba tarif ettiği babadır.

Hız. Musa'nın annesine ilham edilen vahiy; “bebeğini nehre bırak”. Bu bir anne için çok zor. Düşünsenize ben anne değilim ama düşünüyorum, doğum yapmışım bebeğim minicik ve benim kalbime bir ilham geliyor. Diyor ki; “bebeğini sandığa koy, sandığı da nehre koy”. Yani onu ölüme atmak gibi bir şey. Bunu tahayyül edin, tefekkür edin. Zor bir emir. Hiçbir annenin duyguları bu fiili yapmak istemez. Yapmak istememesine rağmen anne bebeğini suya bırakıyor. Neden? Anne Allah'a teslim oluyor. **Demek ki bizim ne kadınlığımız, ne adamlığımız, ne anneliğimiz, ne babalığımız Allah'a boyun eğmemizin önüne geçmeyecek.** Yok çocuğun kariyeri, yok çocuğun sağlığı, yok çocuğun mutluluğu, bunların hiçbirisi hiçbirisi Allah'ın emirlerinin önüne geçmeyecek. Burada çok büyük bir mesaj var bize. Önce Allah'a boyun eğeceğiz. *Kendi duygularımıza kendi korkularımızla rağmen Allah'a boyun eğeceğiz.* Allah burada annenin suya bıraktığı bebekle bize bu mesajı veriyor. *Allah'tan gelen vahiy bazen duygularımızla savaşıyor. Kur'an-ı Kerim'de bir emir vardır, sen de onun hak olduğuna iman ediyorsundur kesinlikle. Ama onu yapmak senin için çok zordur. Kalbini alt üst eder bu emir. Bunu yapmakta çok zorlanırsın. Hislerimizin vahiy karşısında ezilmesi gerekir.* Kimse bizi Allah'tan daha fazla sevip düşünemez. Allah bizim tüm duygularımızı terbiye etmek, onları ezmek istiyorsa daha güzel şekillendirmek istediği içindir.

İyi bir poğaça yapmak istiyorsanız hamuru çok güzel yoğurmanız gerekir. Farklı yoğurma biçimleri var. Neden? Bütün malzemeleri iç içe geçsin iyice özümlesin güzelce mayalanabilsin diye. Duyguların ezilmesini de bu hamur yoğurma işine benzetebiliriz. Her şeyin yeterince iç içe geçmesi için önce insanın ezilmesi, biçimini kaybetmesi, zorlanması bir hamura dönüşmesi gerekebilir. Sonra Allah onu şekillendirir. Ve dikkat ederseniz iyi yoğrulmamış bir hamurdan iyi bir ekmek, poğaça ya da kurabiye; hiçbir şey elde edemezsiniz.

Malzemeler tam olarak iç içe geçmiş güzel yoğrulmuş ve beklemiş bir hamurla çok güzel ürünler elde edebilirsiniz. *Duyguları doğru şekilde ezilmiş, iradesini kullanmış, nefsini ezmiş Allah'a boyun eğmiş bir insan, o ruhla devam ettiği ettiğinde doğru kararlar verir çok daha güzel işler ortaya koyar, dünyaya hayatında kendisinden beklemediği şekilde iyiliklerin başlatıcısı olabilir.*

Baba Hazreti Yakup kardeşlerin ısrarla sundukları mantıklı gerekçelerdeki tehlikeyi seziyor ama Hazreti Yusuf'u götürmelerine izin veriyor. Şimdi anneyle burayı bağlayacağız. Anne normalde küçük bir risk olsa bile evladını oraya göndermez. Suya koymak komple bir tehlike olmasına rağmen duygularını ezip bebeği suya koyuyor. Hazreti Yakup ise Hazreti Yusuf'u abilerine vermenin baştan sona tehlike olduğunu zaten biliyor ve abilerin yaptığı mantıklı gerekçelerle o an ikna oluyor. Tehlikeyi bilmesine rağmen Yusuf'un gitmesine izin veriyor yani ikna oluyor onlarla gidebileceğine. Burada anneyle babanın zihnindeki farklılığı da görüyoruz. Naçizane tavsiye; aranızda mutlaka anneler de vardır diye düşünüyorum. Erkek ve kadın yaratılıştan, fıtraten farklı olduklarından bizim düşünme biçimlerimiz bile farklı olduğundan eşiniz sizinle aynı noktadan aynı şeyi göremediğinde bu sizi sevmediği veya evladınızı önemsemediği anlamına gelmez. Bazen gerçekten anlayamayabilir ve fark edemeyebilir. Ona bunu gösterebilirsiniz. Ama görmek istemiyorsa ilgilenmek istemiyorsa bu başka bir mesele. Fakat **iyi niyetli bir adam, size yardım etmek isteyen, evladına gerçekten babalık yapmak isteyen, sizi seven bir adam, sevgisine ilgisine iyi niyetine rağmen ne yapması gerektiğini göremeyebilir. Kadının bakış açısı ile erkeğin bakış açısı bu noktada çok farklı. Onun anlamasını beklemek yerine, sizin duygularınızı sezmesini beklemek yerine, ona kendinizi ifade edebilirsiniz.** Diyebilirsiniz ki; “bu durum beni rahatsız ediyor, rahatsız oluyorum”. Ama şu ikisi arasında çok ciddi bir fark var arkadaşlar; “Sen beni çok rahatsız ediyorsun, sen bu işi çok kötü yapıyorsun, sen bu çocuğa doğru düzgün babalık yapmıyorsun” değil de; “Böyle bir durum olduğunda ben çok üzülüyorum, bu durum beni çok rahatsız ediyor, galiba çocuğumuz en sonki olaydan kötü etkilendi, onun için ne yapabiliriz? Senin fikrin ne?”. Dikkat ederseniz son söylediğim cümlelerde karşı tarafı yargılayan suçu onun üzerine atan bir durum yok. Tekrar altını çiziyorum; bir şey yapmak istemeyen biri ise hangi cümle ile konuşursanız konuşun anlamak istemeyecektir o başka. Ama anlamak isteyenler de kolay anlayamayabilirler. O zaman sizin yardımcı olmanız lâzım.

Hazreti Yakup bir peygamber ama ona oğlunun durumu hakkında bilgi ve umut verilmiyor. Hazreti Yusuf kaybolduktan sonra Allah-u Teâla dilese Cebrail'i gönderip diyemez mi oğlun yaşıyor şurada, diyebilir. Adresi burada diyebilir. Ama Allah Yusuf Aleyhisselam ile ilgili Yakup Aleyhisselam'a hiçbir bilgi vermiyor. Hiçbir umut da vermiyor. Düşünsenize yas tutuyor, o kadar üzülüyor ki ağlamaktan gözleri kör oluyor. Hazreti Musa'nın annesi peygamber değil ancak Allah ona umut veriyor ve teskin ediyor. Diyor ki “endişe etme, seni yeniden kavuşturacağız”. Neden? Çünkü anne endişe ve kederini tutmak zorunda. Oğlunu suya bırakabilmek için, o an korkuyla ses çıkarmamak askerlere yakalanmamak için bütün duygularını kontrol etmek ve insanlara bir şey belli etmemek zorunda. Hayli zor bir anne olarak. Çocuğunu suya bırakmış, kendisinin sakin kalması, askerlere belli etmemesi, saraya gittiğinde onun gerçekte annesi olduğunu belli etmemesi kısaca tüm duygularını bastırması gerekiyor. Hazreti Yakub'un gözüne ak düşüyor ağlamaktan. Hz. Musa'nın annesine yol gösteriliyor. “Biz sana onu kavuşturacağız gözün aydın olsun üzülmeysin” deniyor. Sonra süt anne olarak anne bebeğine kavuşuyor. Ancak Yakup aleyhisselam ile Yusuf Aleyhisselam kavuşturulmuyor. **Bazen yapabileceğimiz bir şey var gibi gözükür ama gerçekte olmadığını biliriz. Dışarıdan size derler ki; “sen şunu şunu yapmıyorsun ki sen bunu yapsan mesele çözülür zaten.” Dışarıdan tam olarak öyle gözüküyordur. Ama siz içerde orada hiçbir şey yapamayacağınızı bilirsiniz. Yakup Aleyhisselamın durumu böyledir.** Evlatlarıyla hali böyledir. Şöyle şunu düşünebiliriz; neden Yakup Aleyhisselam evlatlarına o an saldırmadı, neden Yakup Aleyhisselam o an işte hepsinin yakasına yapışmadı? Zaten o Yusuf Aleyhisselam'ı sonradan aramaya gidiyor, hepsine hesap soruyor. Veya neden Yakup Aleyhisselam oğlunu gönderdi, yine de göndermeseydi. Yusuf Aleyhisselam'ın gözünün önünde saldıracaklarından da korktu. Çünkü bu adamlar 20 yaşında 30 yaşında adamlar, küçük insanlar değil. Bunlar büyük kuvvetli genç adamlar ve çok kalabalıklar. Şeytan tarafından işlenmiş durumdalar. Yakup Aleyhisselam'ın gözleri bunları görüyor. Ve neticede Yakup Aleyhisselam biliyor ki Habil'i öldüren Kabil'dir, kendi kardeşi. Peygamber çocuğu da olsa bu çocuklar kendi babalarını da öldürmeye kalkabilirler. İnsan her şeyi yapabilir. Yakup Aleyhisselam daha büyük bir felaketin çıkmasından korkuyor. Diyelim ki birinin katili olduğunu fark ettiniz. Ona bildiğinizi söylemeye korkarsınız. Çünkü bildiğinizi söylerseniz sizi de öldürebilir. Yakup Aleyhisselam onların niyetini tam olarak anladığını söylese ve hesap sorsa o an belki kendisini de öldürmeye kalkacaklar. Veya Yusuf Aleyhisselam'ı tak diye orada öldürmeye kalkacaklar bunları hesap ediyor.

Yakup Aleyhisselam sürekli oğullarına yaklaşmaya onları etkilemeye çalışıyor ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın bir duvar var karşısında. Bu yüzden açık açık konuşamıyor onlarla. Sebep bu. Hani dışarıdan neden Yakup Aleyhisselam böyle yapmış diye düşünebilirsiniz ama içeriden Yakup Aleyhisselam'ın durumu çok zor. Evlatları var, hepsi çok büyük; yetişkinler, kuvvetliler ve babalarının karşısında birlikte duruyorlar.

Bazen de bütün dünya yapamayacağınıza ikna olmuştur. Derler ki “Burada yapabileceğin hiçbir şey yok, aresizsin.” Elimizde hiçbir seçenek yok gibi gözüküyor ama aslında yapabiliriz. Bebeği Firavunun sarayına giden annenin durumu da işte böyledir. Bebeğinin peşinden gitmiştir. Bebeği suya bıraktı sonrasında.. Biz ileride göreceğiz inşallah Musa Aleyhisselam'ın bir de ablası var. Anne ablaya diyor ki; “Bebeğin peşinden git”. Abla gizlenerek sandığı takip ediyor ve saraya gittiğini gryor. Bebeğe ne yapacaklarını seyrediyor. Bakıyor ki bebeği aldılar. İşte bakıyor ne yapıyorlar, bebek ağlıyor sürekli, bebeğe sütanne aramaya başlıyorlar. O zaman abla eve dönüp anneye haber veriyor Diyor ki bebek saraya ulaştı ve süt anne arıyorlar o zaman anne süt anne olma adayıyla ne yapıyor saraya gidip başvuruyor. Ve oğluna tekrar kavuşmuş oluyor.

şimdi Firavun canı bir adam. Bebeği suya bıraktı, kalbine öyle bir ilham gelmişti. şunu da yapabilir miydi? Benim artık yapacak bir şeyim yok, bebeği de suya koydum. Bebek gitti. Artık ne yapayım, yapacak bir şeyim kalmadı, oturup ağlayayım. Ama bunu yapmadı. Bebeğini gönderdikten sonra hemen kızını sandığın peşine gönderdi bu su onu nereye götürecek diye. Kızına dedi ki orada bekle, bilgi edin. Hani nereye varacak, ne olacak, başına ne gelecek? Burada bir gayret var, çaba var. **Demek ki bazen çok güçsüz gzksek de yapabilecek bir şey yokmuş gibi gözükse de aslında yapabileceğimiz şeyler olabilir. Demek ki dışarıdan nasıl gözüktüğü o kadar da önemli değil. Bazen dışarıdan durumumuz güçlü gözükür ama bizim elimizden gelen bir durum yoktur. Bazen dışarıdan durumumuz çok zayıf gözükür ama bizim yapabileceğimiz şeyler vardır.** Zor dönemlerde önce gerçekten yapabileceğin bir şey var mı diye sor, eğer hakikaten yoksa Allah'tan mit etmeye devam et. Bazen mit etmek için Allah tarafından verilen bir garantimiz vardır. Hz Musa'nın annesine verilen garanti budur. O bu garanti ile mit ediyor. Bazen umut etmek için hiçbir sebep kalmamıştır. Görünürde imknlar bitmiştir Hazreti Yakub'un durumu böyledir, Allah ona bir mit vermemektedir. *Elinde bir sebebi olanda olmayanda hayırlı işlerde Allah'tan umut etmelidir. Neden? Çünkü umutsuzluk şeytandandır. İşte bu yüzden şeytan bizi umutsuzlukla yakalamak ister.*

Allahümme salli ala seyyidina muhammed.

17 Ocak 2022